

Meninger

Debatt

Jonny Hesthammer
PhD, tidligere geologi- og
geofysikkprofessor ved
Universitetet i Bergen, CEO M Vest
Energy

Sunniva Rose
PhD, doktorgrad i kjerne- og
energifysikk fra Universitetet i Oslo,
blogger og foredragsholder

Slutt å skremme oss!

Skremselspropaganda som virkemiddel i klima- og valgkampen er destruktivt. Journalister og politikere har et ansvar for å forholde seg til fakta-basert informasjon på en balansert måte.

Klimapanelet la nylig frem første del av sjetten hovedrapport, som konkluderer med at klimaendringene er raske, sterke og uten sidestykke i menneskets moderne historie (<2000 år).

Rapporten har fått stor oppmerksomhet. Lan Marie Berg (MDG) er livredd og forbannet. Hun får følge av Une Bastholm (MDG), også livredd, som mener koronapandemien, med over 4 millioner dødsfall så langt, blir en bagatell i forhold til klimaendringene.

Er det virkelig sant?

Mediene vet at katastrofer selger, og de skriver om hetebølger, branner, flom og tørke som aldri før: Når Unicef skriver at halvparten av verdens barn lever i land med ekstrem høy risiko for konsekvensene av klimaendringene, så formidler Bergens Tidende at «én milliard barn i 33 land er i ekstrem fare», og leserne tenker at opp mot én milliard barn kan

dø.

Bastholm tar imot en perfekt mediepasning og uttaler at «det er nok et bevis på hvor livsfarlig klimatrusselen er».

Det er ikke rart at folk blir livredd og får klimaangst, når hele tre av ti nordmenn tror klimaendringene vil føre til utryddelse av menneskeheten.

Det meste blir stadig bedre.

Klimaendringene er både reelle og alvorlige. Men er den ekstreme bekymringen berettiget?

Ifølge selskapet DNVs seneste rapport ligger verden an til en temperaturstigning på 2,3 grader i 2100. Kanskje blir den enda litt høyere. Det er problematisk, men som klimaforsker Bjørn Samset, som har bidratt til den omtalte klimarapporten, sier i NRK *Ekko*, så går ikke verden under om vi ikke klarer 2-gradersmålet.

Han mener at vi mennesker er tilpasningsdyktige og vil

håndtere de omfattende utfordringene, og at menneskene vil være på Jorden også om 1000 år.

Likevel tror svært mange at det går rett til helvete. Ifølge nettstedet Our World in Data oppfatter de fleste av oss verden feil. Vi tror

Sannheten er at det meste i verden faktisk blir stadig bedre

at tilstanden i verden er langt verre enn den faktisk er, og at utviklingen går i feil retning.

Sannheten er at det meste i verden faktisk blir stadig bedre, noe kun én av ti nordmenn tror.

Levealderen øker, flere får utdanning, barnedødelighet synker, færre dør av luftforurensing, og sultkatastrofer er det nesten slutt på. Samtidig får flere tilgang til rent vann og ren energi til matlaging.

Antallet som lever i ekstrem fattigdom, har stupt fra nesten to milliarder i 1990 til 700 millioner i dag. Dette er en enorm bragd, ikke minst tatt i betraktning den enorme befolkningsveksten i samme tidsrom.

Nederst på listen over dødsårsaker. Bedre økonomi og tilgang til energi har gjort oss mennesker bedre i stand til å håndtere naturkatastrofer. Antallet som dør av slike katastrofer, har stupt de siste 100 årene. Det ligger nå nederst på listen over dødsårsaker.

I 2019 døde fem millioner barn under fem år, de fleste av sykdommer knyttet til fattigdom. Naturkatastrofer sto for 560 av dødsfallene, altså 0,1 promille.

Vil situasjonen bli verre frem-

over? Det er vanskelig å spå om fremtiden. Men til tross for at temperaturen så langt har økt med 1,1 grader, noen steder mye mer, og vi har fått mer ekstremvær, så håndterer vi endringene stadig bedre.

Kostnadene av naturkatastrofer som andel av BNP er nedadgående. I perioden 1990 til 2019 var det en nedgang på 90 prosent i andelen som dør av naturkatastrofer, og en nedgang på 40 prosent i andelen som dør av ekstremtemperaturer. Det er neppe dette inntrykket de fleste sitter igjen med etter medieoppslagene det siste året.

God tid til tilpasning. Klimapanelet mener de økonomiske konsekvensene av klimaendringene er små i forhold til andre drivere, som inntekt med mer. Tross klimaendringer forventes levestandarden i 2100 å være vesentlig høyere enn i dag.

Det er positivt og viktig. Ikke minst for verdens fattige, som får mulighet til å tilpasse seg.

Vi frykter det ukjente, og hvis ting ikke er blitt verre så langt, så er det mange som tenker at det nok kommer til å endre seg.

Det finnes rikelig av såkalte «tipping points», som er alvorlige, om enn usannsynlige, hendelser. De fleste klimarelaterte «tipping points» vil likevel skje over perioder på mange hundre eller tusener av år, som at Grønlandsisen smelter og havnivået stiger mange meter.

Det gir god tid til tilpasning dersom det usannsynlige skulle skje.

All grunn til å glede seg til fremtiden. Klimaendringene er alvorlige, og vi må jobbe for å holde temperaturstigningen så lav som mulig. Men det blir helt feil når politikere og journalister presenterer fremtiden som apokalyptisk.

I stedet må de ta ansvar for å formidle informasjon på en saklig måte som ikke skaper unødvendig frykt. Uansett er vi neppe tjent med å forholde oss til livredd politikere når rasjonelle beslutninger skal tas.

Den beste politikken er den som unngår både de største klimaødeleggelser og de største kostnadene fra implementerte klimatiltak.

Det gir spennende muligheter for dagens unge. De har all grunn til å glede seg til fremtiden, ikke frykte den.

Mediene vet at katastrofer selger, og de skriver om hetebølger, branner, flom og tørke som aldri før, skriver innleggsforfatterne. Bildet er fra Italia i sommer. Foto: Salvatore Cavalli, AP/NTB

